RIKTLINJE

Datum
2025-10-31

Diarienummer
KS 604-2025

Kommunstyrelsen

Dokumenttyp
Riktlinje

Diarienummer
604-2025

Dokumentägare
Ekonomichef

För revidering ansvarar
Kommunstyrelsen

Revideringsintervall
Vid behov

För uppföljning ansvarar
Ekonomichef

Intervall för uppföljning
Minst en gång per mandatperiod

Dokumentet gäller för
Samtliga nämnder och bolag

Giltighetsperiod
Tillsvidare

Ersätter
Särskilda riktlinjer för direktupphandling, antagna av KS 2024-08-12 § 200

Antaget
Antaget KS 2025-12-01, § 301

Särskilda riktlinjer för direktupphandling

En direktupphandling används vanligast när det som ska köpas har ett värde som understiger direktupphandlingsgränsen.

Direktupphandling får användas om värdet av upphandlingen beräknas understiga det belopp som anges i Lagen om offentlig upphandling, 19 a kap. 2 §, eller vid varje tidpunkt gällande belopp.

När upphandlingen avser en tjänst av sådant slag som anges i bilaga 2) till LOU, ”Sociala och andra särskilda tjänster”, får direktupphandling användas om upphandlingens värde beräknas understiga det tröskelvärde som avses i 5 kap. 1 §, eller vid varje tidpunkt gällande belopp.

Exempel på sådana tjänster kan vara hälsovård, socialtjänst och närbesläktade tjänster, vissa juridiska tjänster, undervisning, utbildningstjänster och dylika tjänster.

Om tjänster enligt bilaga 2) ska upphandlas ska upphandlingsfunktionen informeras och vara stödjande i processen.

Direktupphandling under direktupphandlingsgränsen (lågt värde)

Förfarande

Med direktupphandling avses ett förfarande för tilldelning av kontrakt eller ingående av ramavtal utan krav på att den upphandlande myndigheten först ska informera om sin avsikt att upphandla genom en annons om anbudsinfordran.

Allmänna principer

De allmänna principerna som gäller för upphandling måste beaktas; principerna om icke-diskriminering (förbjudet att diskriminera leverantörer på grund av nationalitet), likabehandling (att leverantörer i lika situationer ska behandlas lika), transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet (att kraven, kriterierna och villkoren i upphandlingen ska vara rimliga i förhållande till det som upphandlas) och ömsesidigt erkännande (innebär att bevis, så som intyg

och certifikat, som har utfärdats av en medlemsstats behöriga myndigheter också ska gälla i övriga EU- och EES-länder).

Lagregler

Bestämmelserna som reglerar förfarandet för direktupphandling finns i kapitel 19 a i Lag (2016:1145) om offentlig upphandling. Dessa bestämmelser trädde i kraft den 1 februari 2022. Kapitlet innehåller 16 stycken paragrafer.

Upphandlingens totala värde

Direktupphandlingsgränsen (lågt värde) är en i lagen fastställd summa enligt 19 a kap. 2 § i lagen om offentlig upphandling. Om värdet av upphandlingen inte överstiger denna gräns får den upphandlande myndigheten eller enheten använda sig av ett direktupphandlingsförfarande.

Beräkning av kontraktsvärde

Värdet av en upphandling är det totala belopp som, enligt den upphandlande myndighetens uppskattning, ska betalas enligt de varukontrakt, tjänstekontrakt eller byggentreprenadkontrakt som ingår i upphandlingen. När värdet bestäms ska options- och förlängningsklausuler som anges i något av upphandlingsdokumenten inbegripas som om de hade utnyttjats. Vidare ska de premier och ersättningar som den upphandlande myndigheten planerar att betala till anbudssökande eller anbudsgivare räknas in i värdet. Värdet ska beräknas exklusive moms.

Befintligt ramavtal

Direktupphandling får inte ske i de fall som Svalövs kommun redan genomfört upphandling och tecknat bindande ramavtal för aktuell vara/tjänst

Riktlinjer för förfrågan

Enstaka inköp upp till ett prisbasbelopp, enligt förordningen om prisbasbelopp och förhöjt prisbasbelopp, kan göras utan jämförande prisförfrågan.

Vid direktupphandlingar överstigande ett prisbasbelopp där befintligt ramavtal inte är tecknat eller inte kan nyttjas, ska minst tre företag tillfrågas. Om det på grund av sakliga skäl inte finns möjlighet att tillfråga tre stycken leverantörer, det kan till exempel röra sig om en bransch med mycket begränsad konkurrensliknande monopolsituation, tekniska skäl som innebär att det måste finnas kompabilitet med befintlig utrustning eller liknande orsaker, kan färre än tre leverantörer tillfrågas. Detta undantag ska tillämpas restriktivt.

Frivillig annonsering

Om bedömningen görs att man kan få bättre villkor genom att annonsera direktupphandlingen, ska upphandlingen annonseras.

Underrättelse

Om man har begärt in anbud från fler än en leverantör ska samtliga tillfrågade leverantörer som har lämnat anbud i direktupphandlingen, snarast möjligt underrättas, om beslut att tilldela ett kontrakt eller ingå ett ramavtal.

Underrättelsen ska vara skriftlig.

Dokumentation

Direktupphandlingar vars värde överstiger ett prisbasbelopp ska dokumenteras. Blankett för dokumentation av direktupphandling överstigande ett prisbasbelopp finns att hämta via intranätet.

Oavsett värdet på direktupphandling ska lagstiftarens (OSL 5 kap. 1 §) krav och kommunens reglering kring registrering av allmänna handlingar beaktas.

Efterannonsering

Om direktupphandlingens värde överstiger det belopp som anges i Lagen om offentlig upphandling, 19 a kap. 2 § ska resultatet av upphandlingen efterannonseras.

Mallar

Kommunen har tagit fram mallar som kan användas vid direktupphandlingar. Utvald leverantör ska uppfylla sina skyldigheter avseende skatter och socialförsäkringsavgifter och inte vara föremål för någon av uteslutningsgrunderna som anges i LOU.

Diarieföring

Direktupphandlingen ska diarieföras.

Information på hemsida

När så är möjligt skall information om pågående direktupphandlingar finnas på kommunens hemsida.

Övrigt

I övrigt tillämpas för varje nämnd/styrelse vid varje tidpunkt gällande delegationsordning.